

Haapakosken kalatien tarkkailu, Pyhäjoen Haapakosken kalatien tarkkailuvelvoitteet, Koskienergia Oy

HAKIJA

Koskienergia Oy
Kotakennäntie 31
44100 Äänekoski

ANNETUT PÄÄTÖKSET

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on 22.8.2003 antamallaan päätöksellä nro 38/03/2 myöntänyt Vattenfall Sähkötuotanto Oy:lle luvan Pyhäjoen Haapakosken voimalaitoksen uudelleen rakentamiseen ja määrännyt luvanhaltijalle kalatien rakentamisvelvoitteen. Haapakosken kalatie rakennettiin voimalaitoksen uusimisen yhteydessä vuonna 2009.

Kalatien rakentamista koskevissa määräyksissä luvanhaltija on veloitettu tarkkailemaan kalatien toimivuutta Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskuksen (nyk. Lapin ELY-keskus, kalatalouspalvelut) hyväksymällä tavalla. Lisäksi lupamääräyksessä todetaan, että kalatien toimivuus on pyrittävä saamaan mahdollisimman hyväksi muuttamalla tarvittaessa kalatien suun sijaintia ja muitakin rakenteita sekä kalatiehen johdettavia virtaamia. Tarkkailutiedot kalatien toimivuudesta on annettava tiedoksi Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskukselle sekä pyydettyäessä Pyhäjokivarren kalastusalueelle sekä Pyhäjoen jako- ja osakaskunnille.

ESITETTY TARKKAILUSUUNNITELMA JA MUUTOKSET

Koskienergia Oy on toimittanut 16.2.2024 Lapin ELY-keskusten hyväksyttäväksi esityksen Pyhäjoen Haapakosken voimalaitoksen kalatien tarkkailusuunnitelmaksi. Esitetty tarkkailusuunnitelma perustuu Haapakosken voimalaitoksen ja kalatien rakentamista koskevassa luvassa (38/03/2) annettuihin kalatietä koskeviin lupamääräyksiin.

Tarkkailusuunnitelma on laadittu alun perin vuonna 2010 ja suunnitelmaa on myöhemmin täydennetty. Täydennetyt tarkkailusuunnitelmaesityksen mukaan kalatien tarkkailu toteutetaan kalatiehen sijoitettavalla Vaki-kalalaskurilla. Tarkkailu aloitetaan keväällä huhti-toukokuussa jäiden lähdettyä ja sitä jatketaan, kunnes veden lämpötila näyttää laskeneen pysyvästi alle 5 °C:een, kuitenkin korkeintaan marraskuun loppuun. Tarkkailun tulokset raportoidaan vuoden 2024 loppuun mennessä. Tuloksista raportoidaan havaitut kalojen kokonaismäärät, sekä tunnistettujen lajien yksilömäärät kulkusuunnittain. Lisäksi raportoidaan päiväkohtaiset kalahavainnot ja tarkastellaan niitä suhteessa ympäristömuuttujiin, kuten virtaamaan ja veden lämpötilaan, riippuen siitä mitä näistä on saatavilla. Raportti sisältää myös tulosten tarkastelun, jossa arvioidaan lisäksi kalatien toimivuutta kalojen kulun kannalta.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Toimialue: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu

Vaihde 0295 037 000
www.ely-keskus.fi/lappi

PL 8060, Hallituskatu 3 B PL 115, Kalliokatu 4
96101 Rovaniemi 87101 Kajaani

PL 86, Veteraanikatu 1
90101 Oulu

10.7.2024

ASIAN KÄSITTELY

Asian käsittelyssä ja ratkaisemisessa on noudatettu hallintomenettelyä siten kuin vesilain (587/2011) 3 luvun 12 § säädetään. Tarkkailuohjelma on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla (25.3.-1.5.2024) ja asiasta on pyydetty erikseen lausunto Pyhäjoen kalatalousalueelta.

Asiasta ei annettu lausuntoja määräaikaan mennessä.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Hyväksyminen

Lapin ELY-keskus hyväksyy Koskienergia Oy:n esityksen Pyhäjoen Haapakosken kalatien tarkkailusuunnitelmaksi seuraavin tarkennuksin.

VAKI-laskurin avulla toteutettava kalatien tarkkailu tulee tehdä kahtena vuonna (v. 2024 ja v. 2025). Vuoden 2025 loppuun mennessä tulee laatia yhteenvetoraportti kalatien toiminnasta seurantavuosien ajalta.

Kalatien toiminnassa mahdollisesti havaittavat ongelmat ja puutteet tulee dokumentoida ja raportoida kattavasti.

Luvanhaltijan tulee toimittaa 31.3.2026 mennessä Lapin ELY-keskuksen hyväksyttäväksi päivitetty esitys Haapakosken kalatien tarkkailusuunnitelmaksi.

Tämän päätöksen mukaisesti päivitetty tarkkailusuunnitelma tulee toimittaa Lapin ELY-keskuksen kirjaamoon kahden kuukauden kuluessa päätöksen saatua lainvoiman.

Perustelut

Tämän päätöksen mukaisesti tarkistettulla tarkkailusuunnitelmalla saadaan perustietoa Haapakosken kalatien toiminnasta, kalatien muutostarpeista ja tarkkailun kehittämistarpeista.

Kalatalousviranomaisen toteaa, että tämän päätöksen mukaisesti tarkistettu tarkkailusuunnitelma ei todennäköisesti ole yksistään riittävä kalatien toimivuuden arvioimiseksi. Kalatien toiminnan arvioimiseksi voi olla tarpeen tehdä lisäselvityksiä koskien esimerkiksi kalatien valikoivuutta kalalajien tai kalojen koon suhteen, kalatien kautta kulkevien kalojen osuutta padon lähelle nousseista kaloista tai kalojen kulkunopeudesta kalatien läpi. Esimerkiksi kalatien läpäisytehokkuuden seuranta voi edellyttää kalojen merkintätutkimuksia. Myös mahdolliset kalatien toiminnan optimoimiseksi tehtävät toimenpiteet voivat edellyttää muunlaista seurantaa. Edellä mainittujen tarkkailumenetelmien tarpeen arvioiminen ja suunnittelu edellyttää perustietoa kalatiessä liikkuvasta kalastosta ja kalatien toimintaan liittyvistä ongelmista. Tarkkailun kehittämiseksi tarvittavaa perustietoa saadaan kerättyä tämän päätöksen mukaisesti tarkistetun kalatien tarkkailusuunnitelman avulla. Luvanhaltijan

10.7.2024

tulee päivittää kalataloudellista tarkkailusuunnitelmaa vuosien 2024 ja 2025 tarkkailutulosten perusteella.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Päätös on voimassa toistaiseksi.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilaki (587/2011) 3 luku 12 §, 11 luku 22 §

Hallintolaki (434/2003) 6 luku 34 §, 10 luku 62 § ja 62 a §

Valtion maksuperustelaki (150/1990) 8 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Lapin ELY-keskus tiedottaa tästä päätöksestä vesilain 11 luvun 22 §:n mukaisesti.

Päätös ja kuulutus julkaistaan ELY-keskusten verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi > Ajankohtaista > kuulutukset ja ilmoitukset > Lappi.

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan myös Haapaveden kunnan verkkosivuilla osoitteessa: <https://haapavesi.fi/ajankohtaista-haapavedella>

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maksu on 420 euroa.

Tarkkailusuunnitelman tai sen muutoksen hyväksymispäätöksestä peritään valtion maksuperustelain (150/1992) ja valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 mukainen maksu. Vesilain mukaisten kalataloudellisten tarkkailusuunnitelmien hyväksymisestä peritään maksu, jonka suuruus on 70 €/h.

Tarkkailusuunnitelman tarkastamiseen ja yleisiin hallinnollisiin tehtäviin (päätös, kuulutukset) on käytetty työaika Lapin ELY-keskuksen elinkeino, työvoima, osaaminen –vastuualueella kuusi (6) tuntia. Käsittelymaksuksi tulee siten 420 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin.

MUUTOKSENHAKU

10.7.2024

Vesilain 15 luvun 1:3:n mukaisesti valvontaviranomaisen 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun yhteistarkkailua tai tarkkailusuunnitelman hyväksymistä tai muuttamista koskevaan päätökseen ja näistä perittävää maksua koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista noudattaen, mitä hallintolaissa säädetään.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa johtava kalatalousasiantuntija Heikki Laitala, p: 0295 038 071, @: heikki.laitala@ely-keskus.fi

Kalatalouspäällikkö

Jermi Tertsunen

Johtava kalatalousasiantuntija

Heikki Laitala

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava kalatalousasiantuntija Heikki Laitala ja ratkaissut kalatalouspäällikkö Jermi Tertsunen.

LIITE

Oikaisuvaatimusosoitus

Tiedoksi

Pyhäjoen kalatalousalue

Tämä asiakirja LAPELY/898/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/898/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Laitala Heikki 10.07.2024 15:08

Ratkaisija Tertsunen Jermi 10.07.2024 15:15